

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu Mgr. Jiřího Gottwalda a soudců JUDr. Daniela Spratka, Ph.D. a JUDr. Petra Hluštíka, Ph.D. ve věci

žalobkyně: Z. Š.

proti

žalovanému: Městský úřad Frýdlant nad Ostravicí
sídlem Náměstí 3, 739 11 Frýdlant nad Ostravicí

o žalobě proti společnému územnímu souhlasu a souhlasu s provedením stavby, vydaném žalovaným dne 11. 5. 2018, sp. zn. MUFO_S 2581/2018

takto:

- I. Společný územní souhlas a souhlas s provedením stavby, vydaný Městským úřadem Frýdlant nad Ostravicí dne 11. 5. 2018, sp. zn. MUFO_S 2581/2018 se **zrušuje** a věc se **vrací** žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný je **povinen** zaplatit žalobkyni na náhradě nákladů řízení částku 3 000 Kč do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

Vymezení věci

1. Žalobkyně se podanou žalobou ze dne 23. 7. 2019 původně domáhala ochrany před nezákonným zásahem žalovaného, spočívajícího ve vydání společného územního souhlasu a souhlasu s provedením stavby, vydaném žalovaným dne 11. 5. 2018, sp. zn. MUFO_S 2581/2018, kterým žalovaný vydal společný souhlas se stavebním záměrem pod názvem „Novostavba rodinného domu včetně přípojky vody, kanalizace splaškové a dešťové, vsakovací jímky, ČOV, přívodu elektro, zpevněných ploch přístupu a příjezdu, oplocení na parcele č. X v k. ú. X“ na pozemcích parc. č. X a X v k. ú. X.
2. Žalobkyně uvedla, že dne 20. 5. 2019 nahlédla do předmětného spisu; důvodem nahlížení bylo zjištění způsobu a likvidace splaškových a dešťových vod z rodinného domu na pozemku parc. č. X, a to s ohledem na podání žalobkyně ze dne 18. 9. 2017 ve vztahu ke stavbě rodinného domu na pozemku parc. č. X. Zrekapitulovala, že existuje předpoklad, že v budoucnu může dojít ve směru spádu terénu a toku podzemních vod jihozápadním směrem vlivem likvidace odpadních a dešťových vod z rodinných domů vypouštěním přes půdní vrstvy do vod podzemních k podmáčení pozemků parc. č. X a X v k. ú. X, jejichž je žalobkyně vlastníkem a dále ke znehodnocení protékajících pramenů podzemních vod a znehodnocení pramene vody ve studni na pozemku parc. č. X, jehož je žalobkyně vlastníkem. Skutečnost, že uvedené pozemky s předmětnými pozemky přímo nesousedí, by neměla být překážkou v uplatnění práva na ochranu majetku a právem chráněných zájmů.
3. Stavebníci nemohli být přesvědčeni, že konají v dobré víře a v souladu s právními předpisy, aniž by si před podáním oznámení svého záměru vyžádali souhlas žalobkyně ve smyslu § 96a odst. 5, § 96 odst. 3 písm. d) a § 105 odst. 2 písm. f) zákona č. 183/2006 Sb., stavebního zákona (dále jen „stavební zákon“) jako další osoby, jejíž práva mohou být dotčena.
4. Jestliže žalovaný vydal předmětný souhlas, aniž by žádost byla doložena souhlasem žalobkyně z důvodu likvidace odpadních a dešťových vod z předmětných rodinných domů do vod podzemních, postupoval v rozporu se zákonem, neboť byly dány důvody pro vydání usnesení i provedení společného územního a stavebního řízení.
5. S ohledem na usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 9. 2019, č. j. 1 As 436/2017-43, podle kterého jsou souhlasy vydávané stavebním úřadem zejména podle § 96, 106, § 122, § 127 a § 128 stavebního zákona rozhodnutími správního orgánu dle § 65 s. ř. s., vyzval soud žalobkyni k úpravě žaloby; žalobkyně žalobu ve smyslu výzvy soudu upravila podáním došlým soudu dne 4. 11. 2019 tak, že navrhla, aby předmětný společný souhlas byl zrušen.
6. Žalovaný navrhl žalobu zamítnout. Uvedl, že při posuzování společného územního záměru a ohlášení stavebního záměru postupoval podle § 96a odst. 2, § 96 a § 105 stavebního zákona, přičemž rovněž posuzoval, zda oznámení záměru obsahuje všechny náležitosti podle § 96 odst. 3 stavebního zákona. Jelikož žalovanému bylo známo, že se žalobkyně cítí být osobou, jejíž vlastnická práva k sousedním pozemkům mohou být přímo dotčena, zabýval se také otázkou, zda se v daném případě jedná o přímé dotčení vlastnických práv žalobkyně. S přihlédnutím k nálezu Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS

19/99 ze dne 22. 3. 2000 a k důvodům uváděným žalobkyní, dospěl k závěru, že pozemky parc. č. X, X a X nelze považovat za sousední, a to vzhledem k druhu umísťovaných staveb a jejímu vlivu na okolí s přihlédnutím k jejich vzdálenosti od předmětných pozemků. Dále se zabýval otázkou přímého dotčení práv žalobkyně a v té souvislosti se zabýval posouzením vlivu navrženého způsobu likvidace dešťových vod, když vycházel ze zpracovaného hydrogeologického posouzení pro zasakování dešťových a odpadních vod, ze kterého vyplývá, že zasakováním vod nebude docházet k podmáčení pozemků; ve vzdálenosti větší než 2,6 m se vliv zasakování neprojevuje. Dále žalovaný zdůraznil, že mezi předmětnými pozemky pro stavbu rodinných domů a pozemků ve vlastnictví žalobkyně se nachází stavba místní komunikace s šířkou vozovky cca 4 m, která hraničí s pozemky žalobkyně; dešťové vody jsou zasakovány na sousední pozemky, tedy také na pozemky žalobkyně; zasakování není neobvyklým řešením. Pozemky žalobkyně parc. č. X a X leží cca 70 m ve směru proudění, studna nacházející se na pozemku parc. č. X leží ve směru proudění cca ve vzdálenosti 420 m. Žalobkyně nadto nedoložila důkaz o tom, že by předmětnými stavebními záměry mohlo dojít k zásahu do jejich vlastnických práv. Nedoložení souhlasu žalobkyně žalovaný nepovažoval za nedostatek žádosti ve smyslu § 96 odst. 3 písm. d) stavebního zákona.

Zjištění z obsahu správních spisů

7. Ze správních spisů soud pro účely přezkumu zjistil, že dne 18. 9. 2017 podala žalobkyně žalovanému podání, v němž reagovala na žalovaným zveřejněnou informaci o návrhu na uzavření veřejnoprávní smlouvy, jejímž předmětem je stavba rodinného domu na pozemku parc. č. X v k. ú. X. Žalobkyně s ohledem na skutečnost, že součástí navrhovaného záměru měla být mimo jiné stavba čistírny odpadních vod včetně splaškové kanalizace a stavba dešťové kanalizace, vylovila předpoklad, že může v budoucnu dojít ve směru spádu terénu a toku podzemních vod vlivem likvidace odpadních a dešťových vod z rodinného domu vypouštěním přes půdní vrstvy do vod podzemních k podmáčení pozemků parc. č. X a X.
8. Ze spisů dále vyplývá, že žalovaný vydal dne 11. 5. 2018 společný územní souhlas a souhlas s provedením stavby, sp. zn. MUFO_S 2581/2018, pod názvem „Novostavba rodinného domu včetně přípojky vody, kanalizace splaškové a dešťové, vsakovací jímky, ČOV, přívodu elektro, zpevněných ploch přístupu a příjezdu, oplocení na parcele č. X v k. ú. X“. Soud dále zjistil, že žalobkyně se dne 20. 5. 2019 dostavila k žalovanému a sdělila, že se cítí být dotčenou osobou z důvodu, že její vlastnická práva k pozemkům parc. č. X a X a ke studni na pozemku parc. č. X v k. ú. X, mohou být dotčena zasakováním vod.

Posouzení věci krajským soudem

9. Krajský soud přezkoumal v mezích žalobních bodů [§ 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“)] napadené rozhodnutí, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalovaného (§ 75 odst. 1 s. ř. s.) a dospěl k závěru, že žaloba je důvodná. Ve věci přitom rozhodl bez nařízení jednání, neboť shledal důvody pro zrušení napadeného společného souhlasu ve smyslu § 76 odst. 1 písm. c) s. ř. s.
10. Je nesporné, že žalobkyně je vlastnící pozemků parc. č. X a X v k. ú. X. Krajský soud dospěl na rozdíl od žalovaného k závěru, že uvedené pozemky, shodně jako pozemek parc. č. X je nutné považovat za pozemky sousední, potažmo, že z okolností zjištěných žalovaným a známých mu dlouhodobě z jeho úřední činnosti jednoznačně vyplývá, že

potenciálně může dojít ve vztahu k těmto pozemkům k dotčení vlastnického práva žalobkyně, resp., ve fázi „řízení“ o vydání společného souhlasu jej nelze a priori vyloučit.

11. K nárokům na posouzení *potenciálního* dotčení vlastnických práv k sousedním pozemkům uvádí doktrinální literatura: „U sousedů lze připustit dotčenost nejružnějšího druhu, které mnohdy najdou odraz i v tzv. občanskoprávních námitkách, jako jsou námitky zastínění, narušení soukromí, hluku, prachu a dalších imisí. Tyto námitky je stavební úřad kompetentní posoudit a vypořádat, přičemž rozhodným vodítkem pro něj není splnění normových hodnot, ale posouzení poměrů v území a součtu jednotlivých negativních vlivů. Z těchto důvodů by měl také účastenství v územním řízení pojímat spíše šířeji s tím, že bližší posouzení možného dotčení práv k sousední nemovitosti může proběhnout již v samotném řízení.“ (viz PRŮCHA, Petr. Stavební zákon: praktický komentář: podle stavu k 1. lednu 2017. Praha: Leges, 2017, komentář k § 85).
12. Podle rozsudků Nejvyšší správního soudu ze dne 31. 7. 2013, č. j. 7 As 17/2013 - 25, či ze dne 11. 4. 2019, č. j. 4 As 17/2019 - 68, platí, že „vymezení okruhu účastníků územního řízení (§ 85 stavebního zákona z roku 2006) vyžaduje s ohledem na konkrétní okolnosti případu komplexní posouzení situace v území a zohlednění nejružnějších vlivů, neboť v úvahu přichází u vlastníků sousedních staveb a pozemků dotčení nejružnějšího druhu.“
13. Nejvyšší správní soud již ve vztahu k § 34 odst. 1 stavebního zákona z roku 1976 judikoval, že „neurčitý právní pojem ‚přímo dotčen na vlastnickém právu‘ je nutno interpretovat vždy s ohledem na okolnosti spočívající v povaze umísťované stavby a jejích možných dopadech na okolí.“ (podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 4. 2008, č. j. 1 As 16/2008 - 48). Mimoto ve svém rozsudku ze dne 17. 12. 2008, č. j. 1 As 80/2008 - 68, vyložil, že „podmínkou účastenství v řízení není vyhovění věcným námitkám uplatněným účastníkem. Pro úspěšnost námitky vztahující se k účastenství postačuje potence dotčení práva.“
14. Obdobně Nejvyšší správní soud v rozsudcích ze dne 25. 5. 2016, č. j. 1 As 35/2016 - 38, či ze dne 11. 4. 2019, č. j. 4 As 17/2019 - 68, judikoval že „pro naplnění definice účastenství postačuje pouhá možnost (zvýrazněno krajským soudem) přímého dotčení na právech nebo povinnostech rozhodnutím, které má být ve správním řízení vydáno. Tato možnost přitom musí být reálně myslitelná, nikoliv pouze hypotetická. Zároveň musí být splněna podmínka, že práva nebo povinnosti mohou být rozhodnutím dotčeny přímo, tedy bezprostředně. Je povinností správního orgánu v jednotlivých případech posoudit, kteří z vlastníků „sousedních“ pozemků a staveb na nich mohou být konkrétním rozhodnutím dotčeni přímo.“ V návaznosti na to lze zmínit rozsudek ze dne 29. 6. 2011, č. j. 7 As 54/2011 - 91, v němž Nejvyšší správní soud dovodil, že je „přímým dotčením nutno rozumět takovou možnou změnu poměrů v lokalitě vyvolanou zamýšlenou stavbou, která má vliv na podstatu, obsah nebo výkon vlastnických či jiných relevantních práv těmi, kdo tato práva mají.“
15. Uvedené závěry lze bez dalšího vztáhnout i na v této věci posuzovaná ustanovení § 96 odst. 3 písm. d), § 96a odst. 5 a § 105 odst. 2 písm. f) stavebního zákona.
16. Jak vyplývá z vyjádření žalovaného k žalobě, tento se při posuzování toho, zda stavebníky stíhala povinnost předložit spolu s ohlášením záměru také souhlas žalobkyně ve smyslu v přechodím bodu citovaných ustanovení, zaměřil na samotnou povahu žalobkyní vytýkaných součástí stavebního záměru a toho, zda dojde k dotčení práv žalobkyně, když uvedl, že „...se zabýval posouzením vlivu navrženého způsobu likvidace splaškových a odpadních vod na tyto sousední pozemky, když vycházel ze zpracovaného hydrogeologického

posouzení vyplývá, že zasakováním vod nebude docházet k podmáčení pozemků; ve vzdálenosti větší než 2,6 m se vliv zasakování neprojeví“. Žalovaný tak vůbec neposuzoval potencialitu přímého dotčení práv žalobkyně, ale posuzoval na základě k tomu účelu zpracovaného hydrogeologického posouzení to, zda skutečně *dojde* (nikoliv *může* dojít) k dotčení práv žalobkyně. Takový postup žalovaného však považuje krajský soud za nesprávný.

17. Právě povaha zjednodušeného způsobu umístění a povolení stavby bez vedeného řízení totiž zásadně předpokládá, že tento je možné užít v případě *bezkonfliktních* záměrů, tedy tehdy, nelze-li předpokládat nesouhlas některé z bytí potenciálně dotčených osob (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 9 As 131/2019-64 ze dne 20. 6. 2019). Postup žalovaného je tedy vyloučen již z povahy věci za situace, kdy se vlastník sousedního pozemku domáhá svého účastenství, neboť není považován ani stavebníky ani správními orgány za dotčenou osobu, nadto, sdělí-li již na počátku celého procesu své věcné námitky k zamýšleným záměrům. Pokud totiž za této situace stavební úřad, jak je tomu v předmětné věci, pro účely posouzení dotčení práv žalobkyně posuzoval stavebníky předložené hydrogeologické posudky, aniž by však dal možnost žalobkyni se k nim relevantně vyjádřit a případně navrhnout oponentní posudky (jejichž absenci žalovaný žalobkyni vytýkal), postupoval v rozporu se zákonem. Jak vyplývá ze shora citované judikatury, zejména z rozsudků Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 5. 2016, č. j. 1 As 35/2016 – 38, či ze dne 11. 4. 2019, č. j. 4 As 17/2019 – 68, pro posouzení nutnosti souhlasů žalobkyně ve smyslu § 96 odst. 2 písm. d), § 96a odst. 5 a § 105 odst. 2 písm. f) stavebního zákona postačí pouhá *možnost* přímého dotčení práv žalobkyně. Jestliže žalovaný vyloučil *možnost* až na podkladě zpracovaného posouzení, je jeho postup chybný. Stavebníci totiž s ohledem na nepřehlednutelnou míru určité možnosti dotčení práv žalobkyně ohlášeným stavebním záměrem měli povinnost předložit souhlas žalobkyně s ohlašovaným záměrem; pokud jej nepředložili, bylo v projednávané věci povinností žalovaného ve smyslu § 96a odst. 5 stavebního zákona rozhodnout usnesením o provedení společného územního a stavebního řízení, v rámci kterého by bylo možné, za plného respektování procesních práv žalobkyně, věcně vypořádat její námitky.

Závěr a náklady řízení

18. Krajský soud uzavírá, že žalobní námitku týkající se vadného postupu žalovaného, který společný souhlas vydal, aniž by byl stavebníky doložen její souhlas s projednávaným záměrem, resp. že nerozhodl o projednání záměru ve společném územním a stavebním řízení, shledal důvodnou, když uvedený postup představuje takovou vadu řízení, která může mít za následek nezákonné rozhodnutí ve věci ve smyslu § 76 odst. 1 písm. c) s. ř. s. Žaloba je tedy důvodná, a proto krajský soud napadený společný souhlas, který je třeba, jak je již uvedeno shora ve smyslu závěrů usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 9. 2019, č. j. 1 As 436/2017-43, považovat za rozhodnutí ve smyslu § 65 s. ř. s., podle § 78 odst. 1, 4 s. ř. s. zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení, v němž bude žalovaný vázán právním názorem vysloveným v tomto rozsudku dle § 78 odst. 5 s. ř. s.
19. O náhradě nákladů řízení mezi žalobkyní a žalovaným bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 s. ř. s., neboť žalobkyně byla v řízení procesně úspěšná a vzniklo jí tak vůči žalovanému právo na náhradu nákladů řízení, které jsou tvořeny zaplaceným soudním poplatkem ve výši 3 000 Kč. Soud tedy uložil žalovanému zaplatit žalobkyni na náhradě nákladů řízení uvedenou částku. Vzhledem k odlišné úpravě s. ř. s. a o. s. ř., týkající se nabytí právní moci

rozhodnutí (srov. § 54 odst. 5 s. ř. s., § 159, § 160 odst. 1 o. s. ř.), uložil soud žalovanému povinnost zaplatit náhradu nákladů řízení ve lhůtě 30 dnů od právní moci rozsudku.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku **lze** podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od doručení tohoto rozhodnutí k Nejvyššímu správnímu soudu.

Nesplní-li povinný dobrovolně, co mu ukládá vykonatelné soudní rozhodnutí, může oprávněný podat návrh na soudní výkon rozhodnutí.

Ostrava 20. srpna 2020

Mgr. Jiří Gottwald
předseda senátu